

Inspreektekst Orlando Festival voor de vergadering van de Statencommissie Cultuur en Samenleving 9-10-2020

Geachte leden van de Provinciale Staten, geachte Gedeputeerde,

Mijn naam is Jurjen Toepoel, zakelijk leider van de Stichting Kamermuziek Limburg. Deze stichting is verantwoordelijk voor de organisatie van het Orlando Festival

Door het recente, in onze ogen foutieve en aanvechtbare advies van de Cultuurtank Limburg is het voortbestaan van het Orlando Festival in acuut gevaar gekomen.

En dat wekt verbazing. En wel hierom:

- Het Orlando Festival, 39 jaar lang succesvol functionerend in Limburg, met voor meer dan de helft Limburgse bezoekers en deelnemers van alle leeftijden, dreigt door dit advies van de Cultuurtank opgeheven te worden.
- Dit gebeurt op grond van het feit dat er 0 punten zijn toegekend op het criterium “gezonde bedrijfsvoering”.
- Orlando heeft daarom om een contra-expertise van Bureau Berenschot gevraagd. Die contra-expertise toont aan dat de argumentatie van de Cultuurtank op geen enkele wijze stand houdt.
- Gedeputeerde Staten heeft het advies onveranderd overgenomen, het lot van het festival ligt nu in handen van Provinciale Staten, in handen van u.

De zojuist beschreven vier punten hebben geleid tot verbijstering en onbegrip bij kenners en liefhebbers uit het Nederlandse en internationale muziekleven, bij bezoekers, radioluisteraars, actieve amateurs en professionals.

Ruim 250 personen en instellingen, waaronder alle relevante Limburgse muziekorganisaties, zoals PLT en Theater Vrijthof, vele kleinere zalen, Conservatorium Maastricht, Opera Zuid, philharmonie zuidnederland en muziekscholen, hebben op indringende wijze geprotesteerd tegen de dreigende opheffing, door middel van persoonlijke brieven aan gedeputeerde Koopmans. U heeft hieruit een selectie ontvangen, evenals het Berenschot-rapport.

- Orlando is van mening dat hier sprake is van een haperende systematiek
- Deze dreiging komt voor Orlando als een donderslag bij heldere hemel; op geen enkele wijze is ons in de afgelopen jaren te kennen gegeven dat er een opheffing aan de horizon zou opdoemen. Ook niet tijdens tussentijdse besprekingen met de Cultuurtank, integendeel.
- Orlando Festival genereerde de afgelopen jaren meer dan 60% eigen inkomsten, dat is uitzonderlijk veel, en aanmerkelijk meer dan de meeste collega cultuurinstellingen genereren. Dat getuigt in onze ogen juist van goed cultureel ondernemerschap.
- Maar sterk moeten leunen op incidentele inkomsten brengt uiteraard dekkingsrisico's met zich mee. Daarom betreurt Orlando de sinds 2013

ingang gezette feitelijke terugloop van de provinciale structurele subsidies.

- Toch lukt het Orlando jaarlijks om te werken met een budget van zo'n 4 à 4,5 ton.
- Zo'n 65% daarvan blijft jaarlijks in Limburg achter door bestedingen in dienstverlenende bedrijven, zoals de horeca, zaalverhuurders en zzp-ers.
- Dat is meer dan tweemaal het totaal van de in Limburg aan Orlando verstrekte structurele subsidie (€ 108.000 van provincie en € 25.000 van gemeente Kerkrade).
- De publiekstoeiname valt jaarlijks goed waar te nemen, met een spectaculaire groei van 23% in 2019. Door de Cultuurtank is die groei volkomen genegeerd. De tank vreest voor terugloop door vergrijzing, terwijl CBS-onderzoek juist aantoonde dat die doelgroep een groeimarkt is.
- Orlando's doelgroep is echter breder: door een sterk accent op jong muzikaal talent draagt Orlando bij aan de spelontwikkeling en podiumervaring voor deze groep.
- Het festival vergroot de aandacht voor een wezenlijk deel van het muzikaal erfgoed, dat ook van grote betekenis is voor het publiek en het culturele profiel van Limburg.
- Verdwijning van Orlando, ondanks het relatief bescheiden budget-betekent ook verlies van de economische waarde.

Met het verlies van Orlando zouden jaarlijks ruim 40 kamermuziekconcerten op 25 locaties in Limburg verdwijnen. Voor de duidelijkheid: Orlando presenteert in 10 dagen meer kamermuziekconcerten dan gedurende het hele seizoen in Zuid-Limburg tezamen plaatsvinden. Met het opheffen van Orlando zou Limburg de belangrijkste vorm van muziekbeoefening in dit genre in de provincie verliezen.

Voor het nieuw opgezette onderdeel *Orlando European Summer Course* uit het vierjarenplan van Orlando werd substantiële financiële steun van € 40.000,- verworven bij een groot Maastrichts privaat fonds, het Elisabeth Strouven Fonds. Dit vernieuwende plan, waarmee Limburg zich binnen de 27 landen van de EU prominent zou profileren, kan uiteraard alleen plaatsvinden als subsidiëring door de provincie Limburg wordt gecontinueerd.

Er dreigt nu door het -volgens Berenschot- ongefundeerde oordeel van de Cultuurtank over "gezonde bedrijfsvoering" een einde te komen aan een bloeiend festival, met stijgende aantallen deelnemers en publiek.

De Cultuurtank lijkt het belang van Orlando echter wel degelijk te erkennen en schrijft in haar definitieve adviesrapport: 'de Cultuurtank wil vooropstellen dat zij in haar advies noch de waarde van kamermuziek in het culturele spectrum, noch het belang van het Orlando Festival in de afgelopen 38 jaar dienaangaande, noch de reputatie of het bestaansrecht van het festival heeft ontkend.' Het advies van de Cultuurtank lijkt echter het tegenovergestelde te bewerkstelligen, namelijk: het definitieve einde van een festival met grote waarde voor Limburg!

Ik eindig, onder dankzegging voor de geboden gelegenheid, graag met een citaat uit de Berenschot-rapportage:

‘Onze bevinding is dat er geen plausibele verklaring is waarom de score van SKL veel lager is dan de scores van de Cultuurtank ten aanzien van gezonde bedrijfsvoering voor een aantal andere aanvragers’.

Ik vraag u daarom met klem om het desastreuze advies van de Cultuurtank niet over te nemen en te pleiten voor het voortbestaan van het Orlando Festival door de stichting Kamermuziek Limburg structureel te blijven ondersteunen.

Dank u wel voor uw aandacht.
